בשעת הדחק. שני בלורת היו ולא רלה להפסיד טהרות: אלא רבים

פליגי עליה. ובטלין דברי היחיד והתחיל להתחרט ואמר כדי הוא

כו': קדש בימי רבי מי הוה. כמה שנים היה אחר החורבן בסוף התנאים:

חבריא מדכן בגלילא. חבירים שבגליל מטהרים יינם לנסכים ושמנן

למנחו׳ שמא יבנה בהמ״ק בימיהם ולעול׳ קדש הוו. כך שמעתי בחומר בקדשי וכך

היא שנויה (מ): כולן טמאות. משום

מעת לעת שבנדה: היא טמאה.

משום פקידה לפקידה: תרומת לחמי

מודה. ארבע חלות מד' מינין שבתודה

נותנין לכהן דכתיב (ויקרא ז) והקריב

ממנו אחד מכל קרבן חרומה וגו':

באפיה מאי בעיא. הא מ' חלות בעי

לה למיפא והדר אפרושי ד' לתרומה

וארבעין לא מיקרו תרומה: ומשני

דחפרשינהו בלישייהו. לעולם מחי

תרומה תרומת לחמי תודה ודקאמר

באפיה מאי בעיא כגון שהפריש לד׳

מהארבעים חלות בעיסתן ולאחר

אפיית כולן שחט תודה עליהן: שאפאן

ד' חלות. עשר עשרונים של חמן

אפאן כולן בחלה אחת וג' עשרונות

ושליש שבחלות מנה אפאן בחלה אחת

וכן של רקיקין וכן של רבוכה: הא

בעינן מ'. במנחות ילפינן לה בפרק

התודה (דף עו.) ואמאי ילא: ומשני

למלוה. אבל עיכובא ליכא: והא בעי

אפרושי חרומה. אחת מכל מין דהיינו

א' מעשר וכיון דליכא עשר היאך

יפריש: וכ"ת למפריש פרוסה מכל.

חלה מעט לכהן: אחד אמר רחמנא.

והקריב ממנו אחד מכל קרבן וגו׳

ודרשינן במנחות (דף עו:) שלא יטול

פרוסה לתרומת כהן: דאפרשינהו

בלישייהו. נטל אחד מעשר לתרומה

ותשע הנותרים לבעלים מכל מין ומין

אפה בחלה אחת: גפה. סותמת בטיט

בידיה ומדיחה ידיה מן הטיט:

קבלה מיניה רב שמואל. להך תיובתא

מרב נחמן ואוקמא להא דקתני לקדש

אבל לא לתרומה הכי קאמר בחולין

שנעשו על טהרת קדש כו׳ אבל

בתרומה ממש נהגא: נולד לה גרסי׳.

נולד בעיסה ספק טומאה: גלגול

בחולין זהו גמר מלאכה לחלה:

מעשה בטומחה. אם ירלה יטמאנה

ביד דקוף קוף חלת ספק היא ולא

תחכל: מעשה בעהרה. בכלים טהורים

ואל יטמאנה ביד ואע"פ דסוף סוף

חלתה אסורה אסור לטמאה ביד

הואיל ונגמרה מלאכתה לחלה אסור

לגרום לה טומאה ודאית דכתיבט ואני

נתתי לך את משמרת תרומותי ודרשינן

לקמן ט: עירובין מו.],
 ס"א ל"ג, ג) [ברכות ט.
 וש"כ], ד) חגיגה כה., ה) [נדרים

יב: ע"ש מנחות עו. ושם איתא

בר רב קיסנאן, ו) מנחות עז:

:13 ופסחים · לד א ב ג ד מיי׳ פ״ט מהל׳

לד א ב ג ד מיי פייט מהלי מעשה קרבנות הלכה ככ:
לה ה ו מיי פייג מהלי משכב
לה ו מיי פייג מהלי משכב
לו ז מיי פיית מהלכות בכורים
בלכד י סמג עשין קמת:
לו ז מיי שו פייז הלכה יכ
ופטייז מהלי טומתת אוכלין
לח מיי שית מהלכת בכורים
הלכה ט:
מוומת מעותלה הלכה טו:

אבות הטומאה הלכה נוו:

גליון הש"ם

נמ' מודש בימי רבי מי הואי. גם קווש בים ובי ווא. עי משנה למלך נהלי אכל פ"ג הלכה א' נסופו: שם משמאה בין לקודש ובין לתרומה. עי ובחים לט ע"ב תד"ה מדבר:

תום' הרא"ש לקינוח ולא לבדיקה. אבל אי . הוי משמש מת בעריות חייב הוי משמש מת בעריות חייב או שפירש בקישוי הוי שפיר שיעור אותיום לבדיקה כ״ש לענין אוכלת בתרומה: בשעת הדחק. פרש״י שנת בצורת. . וליתא דהא רבנן מודו לקמן ריקות היה רבון מהיד קבן בפירקין בשנת בצורת או היכא דאפיש טהרות. אלא לא הוה כולי האי שעת הדחק כמו הנך דלקמן: והוינן בה מאי לאחר שנזכר. הוה מצי למפשט בלא והוינז בה אלא משום דמילתא והורגן בה אלא משום דמיתא דתמיהא היא אם אין הלכה כר' אליעזר למה סמך עליו בשעת הדחק הלכך נחת לפרושי: דאפרישינהו בלישייהו. לא שקרא עליה שם דהא בקרימת . התנור ובשחיטת הזבח הוא דקדשי ובתר הכי כתי׳ והרים דקדשי ובתר הכי כתי׳ והרים אלא שיחדם לשם תרומה ולעשותם יפים ונאים לכבוד המצוה ואפשר אע"פ שיחדם יכול לשנותם דאכתי לא יכול ללשנותם דאכתי לא קדשי: הכא נמי דאפרישינהו בלישייהו. ולא הוו אלא חולין שנעשו על טהרת הקדש דאכתי לא קדשי. אי נמי לאחר שקרמו פניהם בתנור ונשחט עליהם הזבח ונטמאו כשהוציאתן מן התנור: מעשה שהיה בשהי שפחות היה. הקשה ה"ר שמשון מקוצי לישני חדא בקדש וחדא בחולין שנעשו . על טהרת הקדש דהוה ניחא על סהרת הקדש דהוה ניחא טפי דהשתא קשה אפי׳ את״ל דשתי שפחר׳ היה אמאי הוצרך לשנות אלו שני המעשים כיון דהכל איירי בענין אחד, ותירץ . ר״מ אי הוה מוקמינן להו הכי ר"מ אי הזה מוקמינן להו הכי
הוה צריכינן לאוקומי ההיא
דהיתה גפה חביות בחולין
שנעשו על טהרת הקדש.
וכיון דהיין היה עדיין בחביות
א"כ לא נתקדש עדיין בכלי
ולא הוי אלא חולין שנעשו
על טהרת הקדש. וההוא
עובדא דחביות היה באחרונה
מדקתני בברייתא ושוב מעשה
רשמהה וא"ר הוה משה בשפחה. וא"כ הוה קשה כיון דאמר לה גבי קדש ביון ואמו יה גבי קוש דכולן טהורות כ"ש בחולין שנעשו על טהרות הקדש. ולמה לה למהדר ולשיולי וליכאלמימר דוצרכה לישאל וליכא למימר דהוצרכה לישאל משום האחרונה דלא היתה משום האחרונה דלא היתה למפרע בחולין שנעשו על יודעת כלל אם יש טומאה טהרת הקדש. מ"ש כי אמר לה גבי חביית דכולן טמאת והלא בדיקה היתה לי בין הואל אבדיקה היתה לי בין דאפי כ"ש בחולין שנעשו על טהרת בקרש קאמר לה כולן טהורות כל אחרון שנעשו על טהרת הקדש. אבל אי קמייתא הואי הקדש. אבל אי קמייתא הואי בתרינה ובתרייתא בחולין הואקים. אבל אי קטייונא הואלי בתרומה ובתרייתא בחולין שנעשו על טהרת הקדש ל) מטמאה מעת לעת ולא מהניא בדיקה שבנתיים ולפי מאי דפירשתי לעיל דלא משכחת לה לחמי תודה דהוו קדש אלא בשחט עליהן הזבח בעודם בשווט עליוון יוובוו בעוום בתנור ניחא דלא בעי לשנויי הכי דלכתחלה אין שוחטין את התודה אם לא יהיה הלחם בעזרה דלא פליגי ר' יוחנן

בשעת הדחק. פירש רש"י בשני בלורת ולא דק דבפירקין (לקמן דף ט:) אמר דאפי' רבנן מודו בשני בלורת וי"ל

דהאי בשעת הדחק היינו אדם שנגע במעת לעת שבנדה ועשה מעט טהרות לפני ראייתה ואחר הוראתו עסק בטהרות הרבה ולא דמי

לשני בצורת כיון דמקודם לכן לא היתה שעת הדחק ואפיש בטהרות ע"י הוראת טעות ועוד י"ל שעת הדחק שהשואל הלך לו והיה טורח גדול לרדוף אחריו כדאמר בפרק אע"פ (כתובות דף ס:) רהט אבתריה תלתא מ מילי בחלא ולא אדרכיה:

ראפרשינהו בלישייהו. אף על גב דאין הלחם קדוש אלא משקרמו פניו בתנור ונשחט עליו הזבח (מנחות עח:) מ"מ קרי להו תרומה לפי שיחדו אותה

להרות לה שם תרומה לאחר אפייה ושחיטת הזבח והיתה מופרשת בלישייהו ולא לאחר אפייה משום דבעודה עיסה יכול לעשותה עבות ונאות ונראה דקדושת י (הפת) איכא עלייהו ואסור לשנותה בחלות אחרות כדמשמע סוף פרק קמא דנדרים (דף יב.) כחלת אהרן ובניו וכתרומתו מותרין ודייק הא כתרומת לחמי תודה אסור ומוקי דאפרשינהו בלישייהו ומדאסר הככר שהתפים בלחמי תודה משמע דאיכא עליה קדושת י הפת בעודה עיקה: בשפחתו של ר"ג. פירש רשב"ם דהיינו ר"ג הוקן דאמרינן בשילהי פ"ק דשבת (ד' טו.) הלל ושמעון גמליאל ושמעון נהגו נשיאותן ש לפני הבית ק׳ שנה ומיהו אין רגילות להזכיר סתם ר"ג אלא ר"ג הזקן ויכול להיות שזהו ר"ג דיבנה חבירו של רבי אליעזר ורני יהושע: בולך לה ספק מומאה עד שלא גלגלה. פירוש נולד לה ספק טומאה הנוהגת אף בחולין קודם גלגול יכול לגרום לה טומאה ודאית ואין לאסור משום משמרת תרומותי דקודם גלגול אכתי לא פתיכא ביה חלה כמו המפריש חלתו קמח דלא עשה ולא כלום והפסד כהן נמי ליכא כיון דנולד לה ספק טומאה כבר משגלגלה תעשה בטהרה פירוש אם לאחר גלגול נולד לה ספק טומאה דלא שייך בחולין אלא בחלה תעשה בטהרה אע"ג דחלתה תלויה וליכא הפסד כהן אסור לגרום לה טומאה משום משמרת תרומותי וה״ה דאפי׳ נולד לה ספק טומאה דשייכא אף לחולין דאסור לגרום טומאה אלא דמפרש בברייתא איזה ספק אמרו בספק חלה דאפילו בספק טומאה דלא שייכא בחולין חלתה תלויה ואשמועינן חולין הטבולין לחלה כחלה דמו אבל אין לפרש דרישא נמי שנולד לה ספק טומאה עד שלא גלגלה איירי נמי בספק חלה דהיינו בטומאה דלא שייכא בחולין ואע"ג דעדיין טהורה גמורה היא תעשה בטומאה ודאית דקודם גלגול אכתי לא איקרי טבולה לחלה ולא אסור

בשעת הרחק והוינן בה ¢מאי לאחר שנזכר אילימא לאחר שנזכר דאין הלכה כרבי אליעזר אלא כרבגן בשעת הרחק היכי עביד כותיה אלא יו (לאו) דלא איתמר הלכתא לא כמר ולא כמר וכיון שנזכר דלאו יחיד פליג עליה אלא רבים פליגי עליה אמר כדי הוא רבי אליעזר ילסמוך עליו בשעת הדחק אי אמרת בשלמא לתרומה היינו דהואי תרומה בימי רבי אלא אי אמרת לקדש פקדש בימי רבי מי הואי כדעולא ידאמר עולא חבריא מדכן בגלילא הכא נמי בימי רבי ת"ש מעשה בשפחתו של רבן גמליאל שהיתה אופה ככרות של תרומה ובין כל אחת ואחת מדיחה ידה במים ובודקת באחרונה בדקה ומצאה ממאה ובאת ושאלה את רבן גמליאל ואמר לה כולן ממאות אמרה לו רבי והלא בדיקה היתה לי בין כל אחת ואחת אמר לה א"כ היא ממאה וכולן מהורות קתני מיְהת ככרות של תרומה א מאי תרומה תרומת לחמי תודה תרומת לחמי תודה באפיה מאי בעיא דאפרשינהו בלישייהו וכי הא דאמר רב מובי יבר רב קטינא ילחמי תודה שאפאן ד' חלות יצא והוינן בה והא בעינן ארבעים ילמצוה והא בעינן אפרושי תרומה מינייהו וכי תימא דמפריש פרוסה מכל חד וחד ייאחד אמר רחמנא ישלא ימול פרוסה ואמרינן י דאפרשינהו בלישייהו הכא נמי דאפרשינהו בלישייהו ת"ש שוב מעשה בשפחה של רבן גמליאל שהיתה גפה חביות של יין ובין כל אחת ואחת מדיחה ידיה במים ובודקת ובאחרונה בדקה ומצאה ממאה ובאת ושאלה לרבן גמליאל ואמר לה כולן ממאות אמרה לו והלא בדיקה היתה לי בין כל אחת ואחת אמר לה אם כן היא ממאה וכולן מהורות אי אמרת בשלמא חדא דקדש וחדא דתרומה היא היינו דהדרה ושיילה אלא אי אמרת אידי ואידי דקדש למה לה למהדר ולשייליה מעשה שהיה בשתי שפחות היה לישנא אחרינא אמרי לה אמר רב הונא מעת לעת שבנדה °המטמאה בין לקדש ובין לתרומה ממאי מדלא קתני לה גבי מעלות א"ל רב נחמן והא תני תנא לקדש אבל לא לתרומה

יעשו בטומאה משנגמרה מלאכתן יעשו בטהרה. גי') אי נמי יש לפרש דהתם נמי לא אסור משום משמרת תרומומי כפירש"י כיון דאכתי לא הוקבע לתרום אלא משום הפסד כהן אסר לה אבל הכא כבר נולד לה ספק וליכא הפסד

יקבלה מיניה רב שמואל בר רב יצחק יבחולין בבכורות (דף לד.) שתי תרומות במשמע שנעשו על מהרת קדש ולא בחולין שנעשו טהורה ותלויה ואמר קרא שומרנה: על מהרת תרומה ׄ®תנן התם ינולד לה ספק מומאה עד שלא גלגלה תעשה במומאה משגלגלה תעשה במהרה עד שלא גלגלה תעשה במומאה חולין נינהו שחומותר לגרום לחולין שבארץ ישראל משגלגלה תעשה במהרה חולין לחלה כחלה דמו יואסור לגרום מומאה לחלה יתנא מומאה המבולין

משום משמרת תרומותי והפסד כהן נמי ליכא שיפריש עליה ממקום אחר דאין נראה דקרי ספק טומאה קודם גלגול כיון שטהורה

שם). דמכל מין ומין הפריש קודם אפיה לתרומה ואח"כ אפה גמורה היא ואם חאמר דאמר בעבודה זרה פ' רבי ישמעאל (דף נו. ושם) אין בולרין עם ישראל העושה פירותיו בטומאה ויש פירוש קרם מפים כמו משרה לשירים, דהשתם שקיל תרומה שלימה מכל קרבן, דאופה חלה ממה שנוטל מכל מין ומין שפירש רש"י בהם משום דאסור לגרום טומאה לחרומה משום משמרת תרומותי והשתא הלא אין קבע למעשר אלא עד שיקפה או עד שישלה והכא אמר עד שלא גלגלה מעשה בטומאה וי"ל דהתם אם הפריש אפילו קודם שיקפה או שישלה הוי תרומה כמו בהקדימו בשבלין אבל הכא אם הפריש חלה קודם גלגול הוי כמו הפריש חלתו קמח דאמר בהאיש מקדש (קדושין דף מו:) דלא עשה ולא כלום ולכך לא מיקריא טבולה לחלה (ועל פירוש הקונטרס קשה דבתוספתא דחלה מסיים בה הכי וכן פירות עד שלא נגמרה מלאכתן

דאע"ג דמטמאת בספק תיעשה

כהן תנז גבי אשת חבר שמסייעת לאשת עם הארץ משתטיל מים לא תגע בה משום מסייע ידי עוברי עברה ואפי׳ קודם גלגול ואין לומר משום דקסבר אסורי לגרום טומאה לחולין שבארץ ישראל ומשתטיל מים והוכשרו לא תגע. דהא אמרינן התם רישא בטומאת חולין וסיפא בטומאת חלה ואמרי גמי בירושלמי כלה דמתני׳ דע״ז דאין בוצרין עם ישראל העושה פירותיו בטומאה משום דמסייע ידי עוברי עברה ומפרש טעמא דכתיב ונתתם ממנו את תרומת ה׳ לאהרן הכהן. עשה שינתנו לאהרן בכיהונו אלמא דאסור לטמאות החולין כדי להפסיד התרומה לכהן:

בעודה ידא פציקה ידי יחום, ור"ל בפרק התודה אלא בשוחט את התודה בדיעבד ולחמה חוץ לחומה ור" יוחנן מכשיר ור"ל פוסל. אבל לכתחלה אין שוחטין את התודה עד שיחא הלחם בעודה. ואשה בעזרה מניין הלכך הך דלחמי תודה נמי לא איירי אלא בחולין שנעשה על טהרת הקדש: תגן התם במסכת חלה נולד לה ספק טומאה עד שלא גלגלה תעשה בטומאה. פרש"י דבלאו הכי לא אכיל לה כהן כיון דנולד לה ספק טומאה משמע הא אם לא נולד בה ספק טומאה תיעשה בטהרה. ואין לפרש דה"ה נמי לא נולד לה ספק טומאה ומשום רבותא דסיפא נקטיה

ל) גראה דל"ל שפיר הוום בעיא למשאל דשמא מטמאה מעל"ע וכו׳.

ו (פפסמים לו: נדרים יצ:), ז) [לקמן ז.], א) חלה פ"א מ"ג: ע) [סוטה ל:], ז) [סוטה ש גיטין נג.], ל) [חניגה כה.], ל) [במדבר ית], א) [ל"ל פרסין, ט [ס"א הפה נמי איכא, ם) הפה, ע) ול"ל בפנין, תורה אור השלם 1. וַהָּקָרִיב מִמֵּנוּ אֲחַד מִכָּל יריקן בשבו טָּיָרְוּ בּיּקְבּ קְרָבֶּן תְּרוּמָה לְיֹדּוְה לְכּהַן הַוֹּרֵק אֶת דֵּם הַשְּׁלְמִים לוֹ יִדְיָהָ: ויקרא ז יד הגהות הב"ח

נדרים יב:],

(א) רש"י ד"ה חבריא וכו' היא שנויה. נ"ב בדף כה: הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גב' מאי חרומה חרומת לחמי חודה. נ"ב ע" ספר ברכת הזבח למס' מנחות דף עו ע"ב בד"ה ההיא פליגא וכו' ודו"ק:

מוסף רש"י

בשעת הדחק. שני בלורת הוו ואיכא הפסד טהרות (ערובין מו.). מאי לאחר שבזכר. אילימא נזכר דאיתמר בפלוגתייהו הלכה כרבנו בפלוגמייהו הלכה כרבק וכשנעשה המעשה לא היה זכור ועבשיו מכר, אמאי לא אהדר עובדא (שום). אלא. האי דלא להדר משום דלא איתמר הלכחא לא כמר ולא כמר ומאי נזכר, לאחר שנזכר דרבים פליגי עליה, דהוי ליה למעבד כרבים, אמר כדי הוא רבי אליעזר לסמוך עליו בשעת הדחק ולא אהדר עובדא (שם). מדכן. מטהרין יינן ושמנן למובמ (חגיגה כה.). לחמי תודה שאפאן ד' חלות. שהיה לו לעשות ארבעים ולא עשה כי אם ארבע, אחד מכל מין (מנחות עו.) לחד מחצה ואחד מחמד ואחד מחד ממנה ומחד מחמן וחחד מרקיקין ואחד מרכוכה, דארבע מינין יש כהן (שם חברד"). והא בעינן ארבעים. דארבעים חלות מיבעי ליה למיפי, עשרה מכל מין, ומשני למצוה. דמלותו שיהו ארבעים אבל אי לתמתו קיטן תוכעים מכל מי אפאן בארכע חלות גדולות מכל מין אחת ילא (נדרים יב:). והא בעינן אפרושי תרומה מינייהו. דכתיב (ויקרת ז) והקריב ממנו אחד מכל קרבן מרומה, והך תרומה אמרינן דהויא אחת מעשרה (מנחות עו.) שנוטל אחד מכל מין ונאכלת שנוטל אחד מכל מין ונאכלת לכהנים כדכתיב (ויקרא שם) לכהן הזורק את הדם לו יהיה והתשעה נאכל לבעלים (מנחות דחמנא. אחד מכל הרבו תרומה לה' לכהן הזורק וגר', ארבעת לה' לכהן הזורק וגר', ארבעת מינין היו בה של עשר עשר חלות ומכל מין ומין נותן אחד לכהן והשאר לבעלים, וכמיב אחד שלא 'תן לו פרוסה (פטחים לז:) אחד שלם משמע (מנחות שם מכת"י ומן שהן עיסה ושוב עשה החלות שלמות, דלא הוי פרוס (מנחות